

Polska Platforma Bezpieczeństwa Wewnętrznego powstała w 2005 roku.

Jak zastrzega prof. Emil W. Pływaczewski, kierownik Katedry Prawa Karnego na Uniwersytecie w Białymstoku, współzałożyciel PPBW, nazwa nie ma nic wspólnego z nazwą rządzącej partii politycznej. Jest wynikiem konsekwencji nazewnictwa przyjętego w Unii Europejskiej dotyczącego wspólnot w bardzo różnych zakresach, w tym także bezpieczeństwa.

Ponad podziałami

– **W** naszym rozumieniu platforma to płaszczyzna współpracy środowisk związanych z bezpieczeństwem, takich jak: Policja, Straż Graniczna, prokuratura, ABW i sądownictwo oraz przedstawiciele świata nauki i przemysłu – mówi jeden z jej założycieli dr Zbigniew Rau, były wiceminister SWiA. – Służby odpowiedzialne za szeroko rozumiane bezpieczeństwo państwa i jego obywateli, czyli za ochronę ludności, środowiska, infrastruktury i budynków użyteczności publicznej, a także za zabezpieczenia działań wojskowych w międzynarodowych misjach na całym świecie, potrzebują do realizacji swoich zadań wyspecjalizowanego sprzętu technicznego i systemów informacyjnych. Chodzi tu zwłaszcza o systemy wczesnego ostrzegania i wykrywania zagrożeń, systemy informacyjne oparte na bazie teleinformatycznej, dostarczające obraz aktualnych zagrożeń z możliwością prognozowania ich rozwoju, a także o technologie służące przeciwdziałaniu zagrożeniom. Problematyka ta ma charakter interdyscyplinarny i w związku z tym wymaga zaangażowania nie tylko różnych służb państwowych, ale także różnych sektorów gospodarki i nauki. Platforma Bezpieczeństwa jest więc inicjatorem i koordynatorem działań na tym polu.

INICJATYWA

Można powiedzieć, że pomysł stworzenia takiej struktury dojrzał i krystalizował się powoli. Różne formy współpracy z ośrodkami naukowymi od lat wypracowywała policja wielkopolska, a ideę tę mocno wspierał nadinsp. Henryk Tusiński, wielkopolski komendant Policji w latach 2002–2007.

Dr Zbigniew Rau był wówczas pełnomocnikiem komendanta wojewódzkiego ds. zarządzania jakością i przez kilka lat organizował badania oraz regionalne przedsięwzięcia dotyczące współpracy między Policją, prokuraturą, sądem i światem nauki. Był to jakby załazek tego, co stało się później. Ostatecznym impulsem stała się inicjatywa Komisji Europejskiej, która inspirowała do tworzenia platform technologicznych mających wspierać naukowo różne dziedziny życia publicznego.

PRZEMYSŁ I NAUKA

Prace naukowo-badawcze prowadzą przedstawiciele świata nauki zebrani w konsorcjum uczelni stworzonym na rzecz rozwoju technologii dla systemów bezpieczeństwa. W skład konsorcjum wchodzi państwowe uczelnie wyższe: Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Uniwersytet w Białymstoku, Politechnika Gdańska, Politechnika Poznańska, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu oraz Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe afiliowane przy instytucie Chemii Bioorganicznej PAN. W sumie we wszystkie prace naukowo-badawcze i wdrożeniowe (łącznie z funkcjonariuszami, prokuratorami i sędziami) zaangażowanych jest ponad 1200 osób.

Prowadzone prace na bieżąco konsultowane są z przedstawicielami służb i instytucji, dla których tworzone są owe nowoczesne narzędzia technologiczne. Są to: Policja (Komenda Główna Policji oraz wybrane komendy wojewódzkie), Straż Graniczna, Sąd Najwyższy oraz przedstawiciele sądów apelacyjnych, okręgowych i rejonowych, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, MSWiA, Prokuratura RP, Służba Więzienna oraz przedstawiciele Wojska Polskiego – Żandarmerii Wojskowej i Wojsk Specjalnych.

Stoisko PPBW na targach Europoltech 2009

– Koncepcja Polskiej Platformy zakładała w pierwszym etapie jej działania poznanie potrzeb organów odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa w państwie – mówi Zbigniew Rau. – Dotyczyło to przede wszystkim różnego rodzaju oczekiwanych rozwiązań technologicznych. Natomiast w drugim etapie, na podstawie bazy naukowo-badawczej państwowych uczelni wyższych, stworzono funkcjonujące prototypy. Kolejnym, obecnie rozpoczynającym się, krokiem jest poszukiwanie partnerów z sektora przedsiębiorstw, także w oparciu o model tzw. partnerstwa publiczno-prywatnego, którzy byłiby w stanie sprostać wyzwaniu, jakim jest wyprodukowanie gotowego produktu i wdrożenie go w praktykę gospodarczą.

OBSZAR BADAŃ

W ramach PPBW całkowicie zrealizowanych zostało pięć projektów naukowo-badawczych, a kolejne są w trakcie realizacji, w tym jeden duży projekt międzynarodowy finansowany bezpośrednio przez Komisję Europejską – INDECT – *Inteligentny system informacyjny wspierający obserwację, wyszukiwanie i detekcje dla celów bezpieczeństwa obywateli w środowisku miejskim* (kierownik profesor Andrzej Dziech – AGH), którego celem jest stworzenie systemu gromadzącego i analizującego różnego rodzaju informacje z monitorowanego terenu. System ma wykrywać nienaturalne zachowania i sytuacje, a następnie informować obsługę o zaistniałych zdarzeniach.

Dla Policji i pozostałych służb ważne było to, że nie ponoszą żadnych kosztów tych działań, a otrzymywane licencje i prototypy są bezpłatne. Co więcej – z budżetu przeznaczanego na rozwój nauki i uczelni finansowanych jest wiele konferencji i seminariów naukowych adresowanych do służb ochrony porządku prawnego. Obecnie podpisywane są umowy licencyjne między wytwórcami, czyli uczelniami, a odbiorcami nowoczesnych technologii. Dla Policji będą to: system sztucznej inteligencji i technologii agentowych wspomagający działania operacyjne i śledcze oraz procedury dowodowe z uwzględnieniem przestępstw internetowych; system automatycznego wnioskowania wspomagający procedury śledcze AFIZ – Billingi (*Analizator Faktów i Związków*) – wykorzystywany obecnie przez zespoły poszukiwań celowych, oraz AFIZ – Przelewy i Kontakty (kierownik projektu – prof. Czesław Jędrzejek z Politechniki Poznańskiej); system automatycznego tłumaczenia z języka polskiego na język angielski, niemiecki i rosyjski, którego zasób słownikowy jest specjalnie dostosowany do specyfiki służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo; system monitorowania polskojęzycznej informacji w internecie na potrzeby analizy kryminalnej.

– Część produktów powstałych w ramach prac badawczych trzeba dopracować, gdyż nie spełniają jeszcze stawianych im wymogów jakościowych lub technologicznych – mówi Zbigniew Rau. – Zakładam jednak, że to tylko kwestia czasu, a zostaną odpowiednio dostosowane do wysokich potrzeb służb mundurowych.

Efekty prac badawczych PPBW będą po raz kolejny prezentowane na corocznych Międzynarodowych Targach Techniki i Wyposażenia Służb Policyjnych Europoltech, które w tym roku odbędą się w dniach 13–15 kwietnia 2011 r.

PROCES WDRAŻANIA

Jak zaznacza mł. insp. Radosław Chinalski, dyrektor Biura Łączności i Informatyki KGP, proces wdrażania nowych technologii do działań Policji i innych służb jest procesem trudnym, mimo że technologie przekazywane są za darmo. Zapisy licencyjne, na podstawie których określone zostaną formalne możliwości zarówno przekazania, jak i późniejszego korzystania przez Policję z wytworzonych narzędzi programistycznych, wymagają doprecyzowania. W celu usprawnienia tego procesu podjęto współpracę z innymi organami administracji rządowej, w ramach której prowadzona jest bieżąca wymiana informacji w zakresie implementacji projektów wytworzonych w ramach PPBW.

27 sierpnia 2010 r. została podpisana pierwsza umowa licencyjna między Komendą Główną Policji a Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, które reprezentowali dyrektor Biura Łączności i Informatyki mł. insp. Radosław Chinalski oraz prorektor prof. dr hab. Jacek Witkoś. Dzięki porozumieniu dokonano w Komendzie Głównej Policji pilotażowej instalacji oprogramowania służącego do automatycznego tłumaczenia języka polskiego na język angielski. Treść zapisów licencyjnych nie ogranicza liczby użytkowników końcowych po stronie Policji, dlatego też w dalszej perspektywie, po zakończeniu fazy testów, będzie ono instalowane wszędzie tam, gdzie zaistnieje taka konieczność.

W grudniu 2010 r. podpisana została kolejna umowa licencyjna między Policją a Akademią Górniczo-Hutniczą dotycząca projektów: „System monitorowania polskojęzycznej informacji w Internecie na potrzeby analizy kryminalnej” oraz „Zastosowanie metod sztucznej inteligencji i technologii agentowych do wspomagania działań operacyjnych i śledczych oraz procedur dowodowych z uwzględnieniem przestępstw internetowych”, których kierownikami są odpowiednio prof. dr hab. Wiesław Lubaszewski i prof. dr hab. inż. Edward Nawarecki.

PAKIET NA PREZYDENCJĘ

W październiku 2010 r. w gmachu Sądu Najwyższego w Warszawie odbyła się konferencja PPBW z udziałem najwyższych przedstawicieli sądownictwa, Policji, prokuratury, służb specjalnych i licznych

uczelniami. Nie sposób wymienić wszystkich. Ważne, że we wspomnianej konferencji czynnie uczestniczyli przedstawiciele różnych opcji politycznych, co potwierdza tezę, że bezpieczeństwo jest wartością ponad politycznymi podziałami.

W związku z tym, że 1 lipca 2011 roku Polska obejmie prezydencję w Radzie Unii Europejskiej, którą sprawować będzie sześć miesięcy, Polska Platforma Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Państwowy Instytut Automatyki i Pomiarów opracowują specjalny pakiet tematyczny dotyczący zagadnień badań bezpieczeństwa wewnętrznego. Pakiet ten omawiany był podczas dyskusji plenarnej i prac panelowych na kolejnej, grudniowej konferencji zatytułowanej: „Problematyka zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego jako wyzwanie dla polskiej prezydencji w UE w 2011 roku”. Przeanalizowana została także możliwość komercjalizacji wypracowanych technologii z uwzględnieniem założeń zarówno Strategii Lizbońskiej, jak i nowo opracowanej strategii gospodarczej EU2020. Warto wspomnieć, że Polska jest organizatorem największej unijnej konferencji w dziedzinie bezpieczeństwa Security Research Conference 2011 (SRC '11), która odbędzie się w Warszawie we wrześniu 2011 roku.

– Zgodnie z dokumentami przyjętymi przez Komisję Europejską Europa ma się stać najbardziej innowacyjnym i konkurencyjnym regionem gospodarczym na świecie, opartym na wiedzy. W związku z tym staramy się, aby technologie tworzone w ramach PPBW były konkurencyjne dla produktów oferowanych przez zachodnie koncerny, stanowiąc tym samym istotny wkład w rozwój polskiej gospodarki – podsumowuje dr Rau. ■

ELŻBIETA SITEK
zdj. Andrzej Mitura

Adam Rapacki, wiceminister SWiA, jeden ze współzałożycieli PPBW:

– Nareszcie udało się wypracować taką formułę, żeby przy jednym stole zasiadli praktycy z wymiaru sprawiedliwości, organów ścigania i świata nauki, i wspólnie zastanawiali się, w jaki sposób zaprzęgnąć nowoczesne technologie do zwalczania przestępczości. Polska Platforma Bezpieczeństwa Wewnętrznego jest rozwiązaniem tak nowatorskim, że została doceniona podczas europejskiej konferencji na temat bezpieczeństwa, w Paryżu w 2008 r., i podczas kongresu ONZ w Brazylii na ten sam temat, w kwietniu 2010 r. Nasze doświadczenia z wdrażania koncepcji przedstawiał tam prof. Emil Pływaczewski i zyskało to wielkie uznanie zgromadzonych. Polski projekt nazwano nowatorskim i unikatowym.

Działalność PPBW wkomponowuje się w nową koncepcję badań nad bezpieczeństwem zaakceptowaną przez MSWiA. Chcemy, aby prace naukowo-badawcze wynikały wprost z potrzeb służb i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i kończyły się praktycznymi wdrożeniami. Podczas naszej prezydencji w grupie G-6 chcemy skupić się na wykorzystaniu nowoczesnych technologii w budowie systemu bezpieczeństwa oraz zapobieganiu i zwalczaniu przestępczości.

Mieliśmy okazję obserwować ciekawe rozwiązania stosowane w innych krajach, potem doprowadzimy do spotkań ekspertów. Wychodzimy z założenia, że jeśli jakiś kraj ma gotowe dobre rozwiązania technologiczne służące bezpieczeństwu, to należy je wdrażać. Równocześnie chcemy upowszechnić nasze polskie rozwiązania i promować je poza granicami. Trzeba robić wszystko, żeby przyspieszać proces unowocześniania służb działających na rzecz bezpieczeństwa. ■

notowała ES